

ELINKEINO-OHJELMA 2025-2030

LAUKAAN KUNTA

LAUKAAN ELINKEINO-OHJELMA

Johdanto

Laukaan elinkeino-ohjelma 2025–2030 on kunnan strateginen suunnitelma, joka linjaa elinkeinopolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet tuleville vuosille. Elinkeino-ohjelma syventyy kuntastrategiaa laajemmin kunnan elinkeinopolitiikan linjaan ja tavoitteisiin ja tähtää siihen, että Laukaa tunnetaan yritysystävällisenä, elinvoimaisena ja kasvuhakuisena kuntana Keski-Suomessa.

Ohjelma määrittää suunnan yritystoiminnan kasvun, uusien työpaikkojen syntymisen ja elinvoiman vahvistamisen edistämiseksi. Keskeisiä painopisteitä ovat:

- työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen
- osaamisen ja TKI-toiminnan hyödyntäminen
- kehittämisrahoituksen varmistaminen
- yhteisöllisen palvelukulttuurin vahvistaminen sekä
- yritysten sijoittumisen tukeminen ja yritysalueiden kehittäminen.

Laukaa pyrkii lisäämään tunnettuuttaan houkuttelevana sijoittumispaikkana ja tukemaan sekä paikallisten että uusien yritysten kasvua. Käytännön toimenpiteitä ovat muun muassa yritysalueiden, kuten Laukaanportin ja Mörkökorven, kehittäminen, yritysverkostojen ja yhteistyön vahvistaminen, oppilaitosyhteistyön tiivistäminen sekä nuorten työllistymistä tukevien toimenpiteiden toteuttaminen. Yritysten menestystä edistetään myös rahoitusneuvonnalla, hanketoiminnalla ja yritysten toimintaympäristöä kehittämällä.

Alueellisessa yhteistyössä Laukaa haluaa olla kokoaan suurempi vaikuttaja. Kunta tekee aktiivista yhteistyötä muiden Keski-Suomen kuntien, oppilaitosten, kehitysyhtiöiden ja alueellisten toimijoiden kanssa, jotta koko maakunnan elinvoima vahvistuu.

Elinkeino-ohjelman toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan muun muassa Suomen Yrittäjien kuntabarometrin, yritystutkimusten ja muiden mittareiden avulla. Visiona on, että Laukaa nousee Keski-Suomen yritysystävällisimmäksi kunnaksi ja kokoaan suuremmaksi toimijaksi maakunnallisessa elinvoimatyössä. Ohjelmaan sisältyvä Laukaan kunnan ja Laukaan Yrittäjät ry:n yhteinen elinvoimalupaus vahvistaa osaltaan sitoutumista yrittäjämönteisen ja yhteistyöhön perustuvan toimintakulttuurin kehittämiseen.

Elinkeino-ohjelma etenee nykytilan analyysistä tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Aluksi kuvataan Laukaan väestö-, työllisyys- ja elinkeinorakennetta sekä keskeisiä kehitystrendejä. Näiden pohjalta on määritetty elinkeinopolitiikan visio ja menestyksen mahdollistajat. Ohjelman ydin muodostuu viidestä painopistealueesta, joille on asetettu tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. Lopuksi tarkastellaan ohjelman toimeenpanoa, seuranta ja yhteistyörakenteita, joiden avulla ohjelma viedään käytäntöön.

Laukaan väestö, työllisyys ja elinkeinorakenne

Laukaan asukasluku oli vuoden 2024 päättyessä 18.878. Asukasluku on kasvanut 2000 luvulla noin 2400 asukkaalla. Laukaa on väestöltään nuorekas kunta. Väestön keski-ikä on 41,8 vuotta, mikä on 1,7 vähemmän kuin kunnissa keskimäärin. Työikäisten (15-74 v) osuus väestöstä on 69 %, mikä on 5 %-yksikköä vähemmän kuin kunnissa keskimäärin. Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä on noin 21 %, mikä on 6 %-yksikköä enemmän kuin kunnissa keskimäärin.

Laukaan työttömyysaste on maakunnan pienimpien joukossa. Keski-Suomi on kuitenkin korkean työttömyyden aluetta, mistä johtuen Laukaan työllisyyslukemat ovat koko maan vertailussa keskiarvoa heikommät. Työllisyysasteen ja työttömyysasteen muutokset ovat noudatelleet varsin tarkasti valtakunnallisia trendejä eikä työllisyystilanteen muutoksissa näy juurikaan paikallisia vivahteita.

Laukaan työpaikkakehitys

Yritysten toimipaikkojen henkilöstömäärä liikkuu vuosittain 5200-5500 välillä.

Työpaikkojen lukumäärä on vähentynyt vuonna 2020, mihin on vaikuttanut selkeästi koronapandemia. Tuoreemmat luvut tulevat viiveellä tilastokeskukseen ja niitä tarkkaillaan vuosittain. Vuoden 2023 alempia lukuja selittää energiakriisi ja Ukrainan sodan vaikutukset. Työpaikkojen määrä Laukaassa on selvästi herkkä globaaleille suhdanteille, mutta oheisen viiden vuoden seurannan perusteella ei voida selkeästi katsoa työpaikkojen määrän olevan trendinomaisesti nousussa tai laskussa.

Alueella työssäkäyvät (työpaikat) muuttujina Työpaikan alue, Tiedot ja Vuosi

	Alueella työssäkäyvät				
	2019	2020	2021	2022	2023
Laukaa	5 440	5 150	5 226	5 412	5 286

Lähde https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_tyokay/statfin_tyokay_pxt_115h.px/

Työpaikkoja voi syntyä nykyisiin laukaalaisiin yrityksiin ilman kunnan toimenpiteitä, rahoitus- tai kehityshankkeiden, uusien yritysideoiden ja yritysten kautta, Laukaaseen sijoittuvien yritysten toimesta. Uusien työpaikkojen syntymiseen voidaan vaikuttaa mm. sijoittumispalvelu aktiivisuuden, hanketyön tai yritysalueiden kehittämisen kautta.

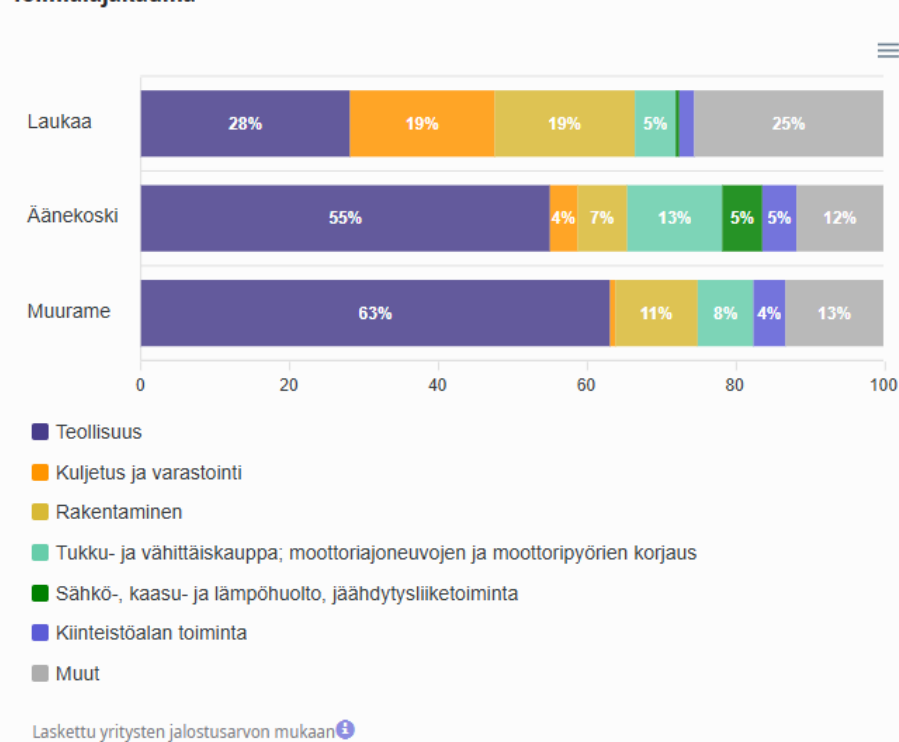
Laukaan työpaikkaomavaraisuus on heikko, vuonna 2024 vain 70 prosenttia. Laukaalaiset pendelöivät eli käyvät töissä toisella paikkakunnalla paljon. Vuonna 2023 62 % laukaalaisista työssäkäyvistä kävi töissä toisella paikkakunnalla. Jyväskylä ja Äänekoski ovat merkittävimmät pendelöintikunnat Laukaasta.

Laukaassa oli vuonna 2023 noin 5300 työpaikkaa. Työpaikoista 68 prosenttia oli palvelualalla, 27 prosenttia jalostuksessa ja 5 prosenttia alkutuotannossa.

Toimialoista sosiaali- ja terveystyö, teollisuus sekä tukku- ja vähittäiskauppa kattoivat yhdessä puolet kaikista Laukaan työpaikoista. Muita merkittäviä toimialoja ovat rakentaminen, koulutus sekä kuljetus- ja varastointi. Teollisuuden, rakentamisen sekä tukku- ja vähittäiskaupan työpaikkojen määrä on vähentynyt lähes 200 työpaikalla vuosina 2019-2023. Vastaavasti sosiaali- ja terveystyön, koulutuksen ja vesihuoltotoimialan työpaikkamäärä kasvoi yhteensä 280 työpaikalla.

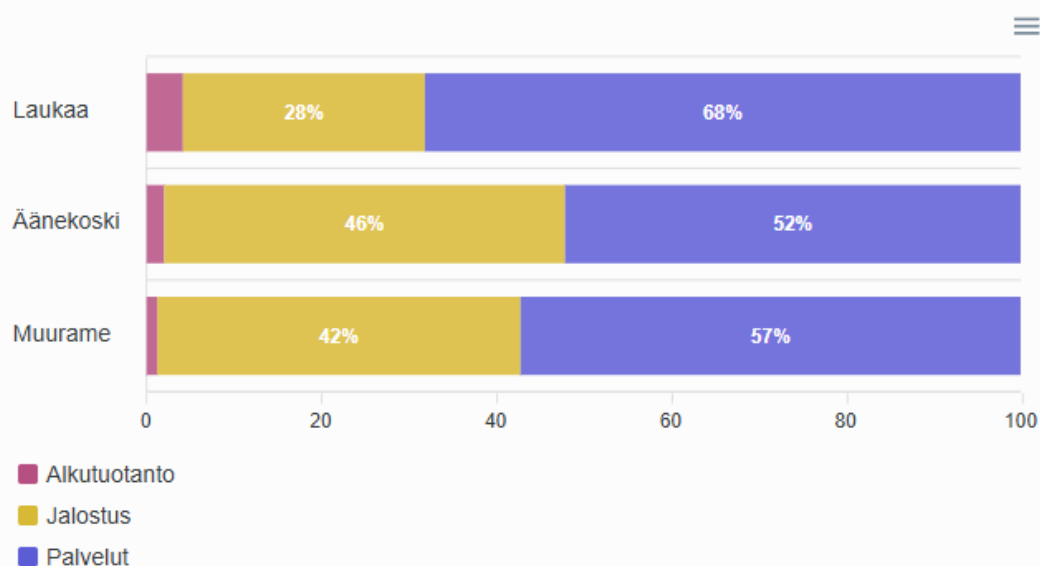
Vertailuna alla olevassa taulukossa voidaan nähdä verrokkikuntien; Muuramen ja Äänekosken vastaavat jakaumat, jossa jalostuksen osuus on reilusti suurempi.

Toimialajakauma

Työpaikkajakauma

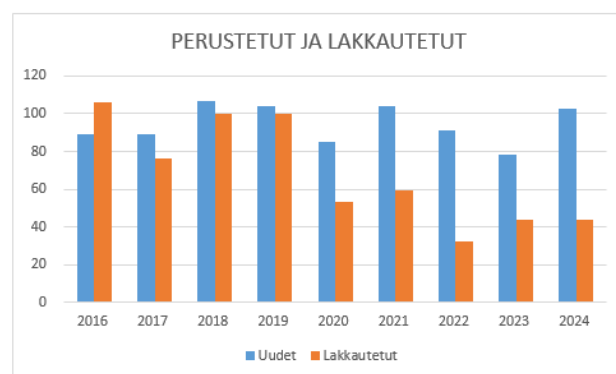
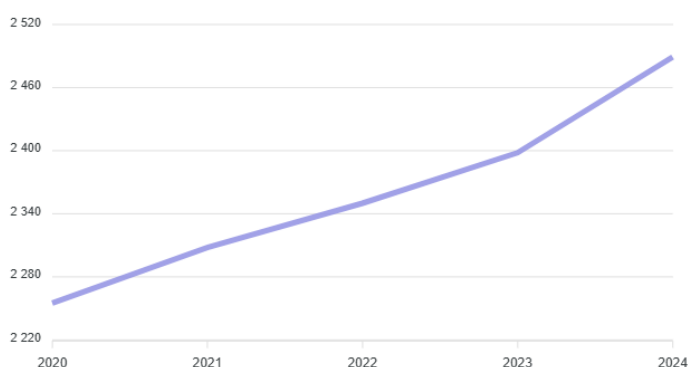
Lähde: Tilastokeskus

Vuonna 2024 Laukaassa oli 1328 yritystä. Laukaan yrityskanta on kasvanut 2020-luvulla noin 190 yrityksellä. Uusia yrityksiä perustettiin 2020-2024 yli 500, mutta toiminnan lopettaneita yrityksiä oli yli 300. Laukaan yrityksistä 20 prosenttia on rakennusosalalla. Muita merkittäviä toimialoja yritysten määrän perusteella ovat tukku- ja vähittäiskauppa, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen ala sekä teollisuus. Yhdessä edellä mainitut alat kattavat noin puolet kaikista laukaalaisista yrityksistä.

Yrityksistä entistä suurempi osa on yksinyrittäjiä tai mikroyrityksiä (=alle 10 hengen yrityksiä) ja tämä aiheuttaa osaltaan sen, että kunnan yrityspalveluiden on entistä enemmän panostettava yritysten keskinäisiin verkostojen mahdollistamisiin ja yhteistyön kannustamiseen.

Aktiivisten yritysten lukumäärä on kasvanut reilusti koko 2020 luvun ajan, myös yritysten nettomäärä on kääntynyt kasvuun vuoden 2020 jälkeen (*lähde PRH*). Tämä kasvusuunta noudattaa valtakunnallista yritysten perustamis- ja lakkauttamismäärää

Yritysten liikevaihdon kehitys

Yritysten kasvua ja menestymistä voi mitata esimerkiksi tuloksella tai yhteisöveron määrällä. Nämä mittarit kuitenkin saattavat heilahdella yritysten investointien tai muiden toimenpiteiden johdosta. Yritysten liikevaihdon kehitys kertoo yritysten kasvusta varsin hyvin.

Laukaassa yritysten liikevaihto on noussut edellisten vuosien tapaan vuosien 2019 – 2023 aikana noin 608 miljoonasta eurosta 640 miljoonan euron tasolle. Tilastossa verrataan yritysten toimipaikkojen liikevaihtoja.

Yritysten toimipaikat kunnittain muuttujina Kunta, Vuosi ja Tiedot

	Yritysten toimipaikkojen liikevaihto (1 000 euroa)
Laukaa	
2019	608 151
2020	598 483
2021	638 682
2022	647 614
2023	640 308

Laukaassa toimivien yritysten toimipaikkojen liikevaihto euroina.

Laukaassa toimivien yritysten toimipaikkojen lukumäärän kehitys

Yritysten toimipaikat kunnittain muuttujina Kunta, Vuosi ja Tiedot

	Yritysten toimipaikat (lkm)
Laukaa	
2019	1 640
2020	1 634
2021	1 692
2022	1 841
2023	1 787

Lähde StatFin / Alueellinen yritystoimintatilasto / 13wz -- Yritysten toimipaikat kunnittain

Yritysystävällinen Laukaa – kyselyiden tulokset ja kehittämisrahoitus

Kuntabarometri

Suomen Yrittäjien Kuntabarometri -kyselyllä kartoitetaan joka toinen vuosi kuntien ja yrittäjien yhteistyötä sekä elinkeinopolitiikan tilaa valtakunnallisesti, alueellisesti ja kuntakohtaisesti. Kysely tunnettiin ennen nimellä Elinkeinopoliittinen mittaristokysely (ELPO).

Kyselyn tuloksen perusteella kunnan luokitellaan kolmeen sarjaan:

- 1) Suuret, yli 50 000 asukkaan kunnat
- 2) Keskikokoiset, 10 000–50 000 kunnat
- 3) Pienemmät, alle 10 000 asukkaan kunnat

Kyselystä tehdään kolme erilaista raporttia. Valtakunnallisen raportissa on yhteenveto kyselyn tuloksista valtakunnallisesti. Aluekohtainen raportti on yhteenveto alueen tuloksista. Näiden lisäksi Yrittäjien kuntabarometrin -kyselyn kuntaraportit on ajettu kaikista kunnista, joissa on vähintään kymmenen vastaajaa. Kuntaraportti on yrittäjien vastausten perusteella piirretty tilannekuva kunnan elinkeinopolitiikasta. Se on tarkoitettu avuksi kuntien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden sekä yrittäjien yhdessä käymän vuoropuhelun tueksi.

Vuonna vuosina 2014 – 2018 kyselyn asteikko oli 4-10. Vuonna 2014 vastausten keskiarvo oli 6,4, vuonna 2016 keskiarvo oli 7,2 ja vuonna 2018 keskiarvo oli 7,0. Vastaajamäärä vuonna 2018 kyselyssä oli 27.

Vuonna 2020 vastaajamäärää saatiin kasvatettua 41 vastaajaan. Kyselyn asteikko muutettiin 1-5 ja vuonna 2020 Laukaan keskiarvo oli 3,05. Koko Keski-Suomen kuntien keskiarvo oli 2,86.

Vuonna 2022 panostettiin entisestään kyselyn markkinointiin ja vastaajamäärä saatiin nousemaan 74 vastaajaan. Laukaan keskiarvo hieman laski edellisestä vuodesta ollen 2,99. Keski-Suomen keskiarvo hieman nousi edellisestä vuodesta 3,12.

Vuonna 2024 Keskityttiin markkinoimaan kuntabarometriä yhdessä Laukaan Yrittäjien kanssa ja saatiin vastauksia 182 kappaletta, joka oli koko Suomen kolmanneksi suurin vastaajamäärä (Helsinki 192, Parainen 185). Vastaajamäärä oli myös koko Keski-Suomen suurin. Vuonna 2024 kuntabarometrin parametrit ovat myös hiukan muuttuneet edellisiin vuosiin verrattuna. Kokonaisarvosana elinkeinopolitiikassa oli vuonna 2024 3,21.

Esimerkkejä barometristä 2024 (vs. 2022)

- Päätöksenteon yrityslähtöisyys: 2,83 -> 3,20
- Elinkeino- ja elinkeinopolitiikan tärkeys kunnassa: 2,99 -> 3,48
- Luottamushenkilöt arvostavat yrittäjyyttä: 3,25 (koko maa 3,09 – Keski-Suomi 3,28)
- Yrityspalvelut: 2,82 -> 3,40
- Yrittäjille tarjotaan oman osaamisen kehittämiseen mahdollisuuksia: 3,67 (koko maa 3,25 – Keski-Suomi 3,49)
- Viestintä yrityksiä koskevista tavoitteista: 3,44 (ei vertailua – koko maa 3,14 – Keski-Suomi 3,36)

Lähde : www.yrittajat.fi/ajankohtaista/tutkimukset/kuntabarometri-2024/

Tavoitteena on nostaa Laukaan Kuntabarometrin arvosanaa ja samalla sijoittumista Keski-Suomen kuntien joukossa. Lyhyellä tähtäimellä tavoite on olla selkeästi Keski-Suomen keskiarvon yläpuolella ja pidemmällä tähtäimellä ensin Keski-Suomen vertailun ykkönen sekä sen jälkeen omassa sarjassa koko Suomen ykkönen.

Toimenpiteitä tavoitteen saavuttamiseksi on kuvattu tässä elinkeino-ohjelmassa. Erityinen panostus on laitettava positiivisen ja aktiivisen kulttuurin kasvattamiseen ja sen ulospäin näyttämiseen

monin keinoin. Myös ihmisläheiset palvelut ja laajat verkostot sen kautta auttavat yritysten kasvussa.

Yritystutkimus

Laukaa on toteuttanut vuosina 2020, 2023 ja 2025 Taloustutkimuksen kanssa yritystutkimuksen. Tämä tutkimus toteutetaan jatkossa kahden vuoden välein. Tutkimus toteutetaan puhelinhaastatteluna ja kohderyhmäksi valittiin vuosina 2020 sekä 2023 satunnaisotannalla 50 laukaalaista yrityksen edustajaa. Vuodesta 2025 alkaen haastateltaviksi määritettiin 100 edustajaa, jotta saadaan parempi otanta.

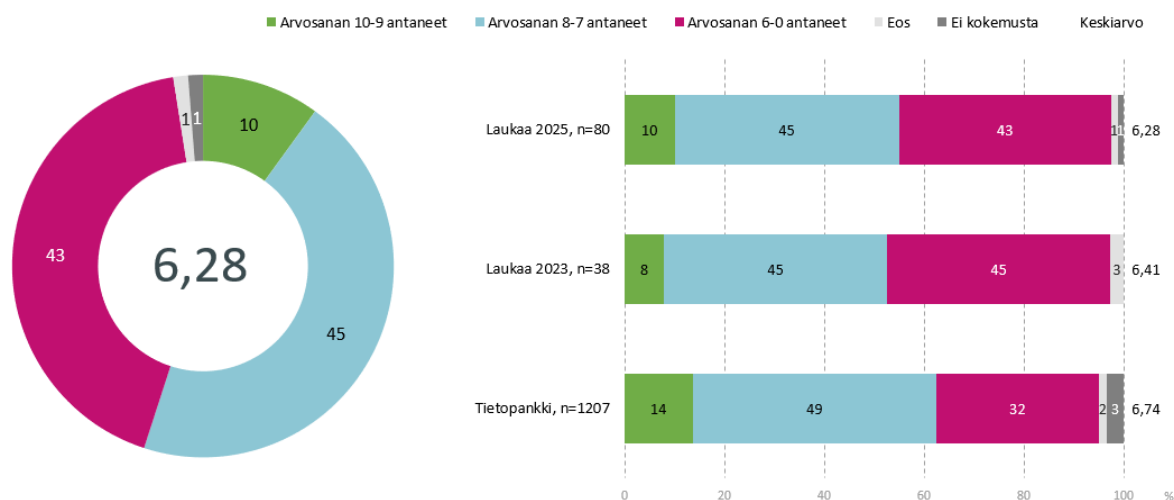
Tutkimuksesta saadaan varsin laajasti tietoa toiminnan kehittämisen näkökulmasta. Elinkeino-ohjelmaan on yritystutkimuksesta valittu kolme seurantakohtetta.

1. Kokonaisarvosana kunnan elinkeino- ja yrityspalveluille
2. Kokonaistyytyväisyys kuntaan yrityksen sijaintipaikkana
3. Suosittehalukkuus yrityksen sijaintipaikaksi

taloustutkimus Laukaa

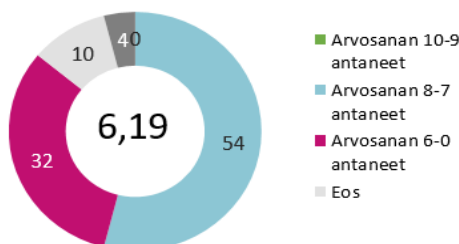
Kuntien yrityskokemus 2025 / Laukaa / TM & KPT

Kokonaisarvosana kunnan elinkeino- ja yrityspalveluille

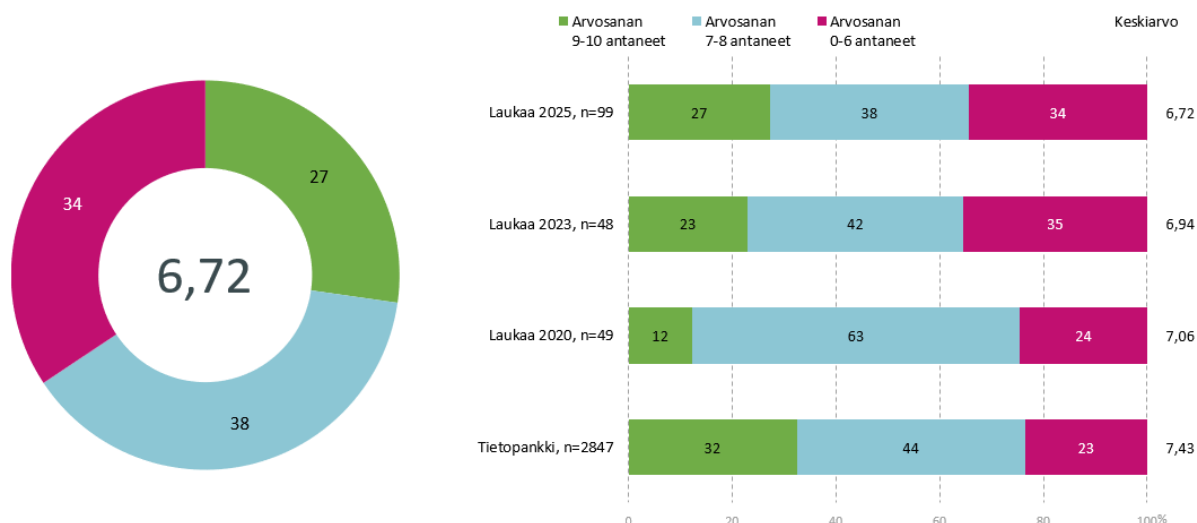

Vuosi 2020

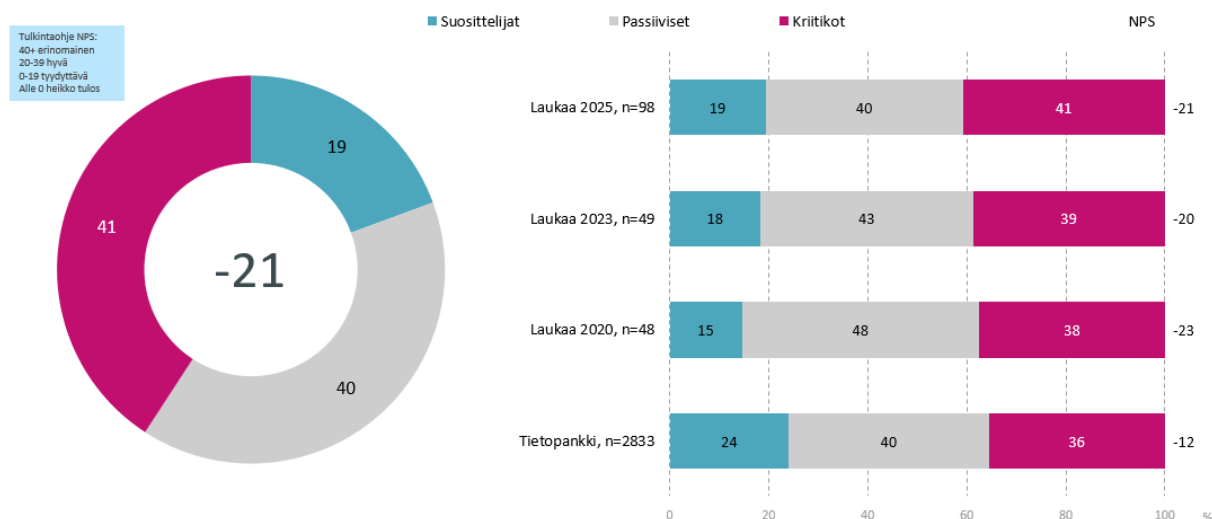
Kokonaisarvosana kunnan elinkeino- ja yrityspalveluille

Kokonaistyytyväisyys kuntaan yrityksen sijaintipaikkana

Kuinka todennäköisesti suositteletisit kuntaa yrityksen sijaintipaikkakunnaksi muille yrityksille?

Taloustutkimuksen tutkijoiden mukaan tutkimuksissa vuosina 2023-2025 näkyy pysähtyneisyyttä arvosanoissa ja jopa laskua valtakunnallisesti muillakin tutkituilla alueilla. Syynä ovat olleet mm. Ukrainan sota ja energiakriisit ja näihin liittyvä epävarmuus maailman tilanteessa.

Myönnetyn julkisen yritysrahoituksen ja elinkeinoelämää tukevan muun hankerahoituksen määrä

Laukaassa suoraa yritysrahoitusta myöntävät mm. Keski-Suomen ELY-keskus, Jyväskylän ry sekä Business Finland. Yritysten toimintaedellytyksiä tukeviin yleishyödyllisiin hankkeisiin merkittävimmät rahoittajat ovat Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen ELY-keskus ja Jyväskylän ry.

Tarkkaa tietoa Laukaaseen kohdistuvan yritys- ja hankerahoituksen kokonaismäärästä ei ole julkisista lähteistä saatavilla. Elinkeino-ohjelman toteutumisen kannalta merkittävää tietoa on se rahoituksen määrä, jonka myöntämiseen Laukaan kunnan elinkeinopalvelut on ollut myötävaikuttamassa.

Aktiivisen hanketoiminnan ja rahoitusneuvonnan käynnistymisestä lähtien (toukokuu 2022) on Laukaan kunnan elinkeinopalvelujen myötävaikutuksella kertynyt ulkopuolista rahoitusta seuraavasti:

Suorat yritystuot, ml. kehittäminen ja investoinnit: 666 057 €

Yritysten toimintaedellytyksiä vahvistavat yleishyödylliset kehittämishankkeet: 1 250 681 €

Tavoitteena on lisätä yritystukiin ja yritysten toimintaympäristön kehittämiseen tarkoitetun julkisen rahoituksen määrää Laukaassa euro- ja kappalemääräisesti verrattuna edellisten rahoituskausien tasoon.

Laukaan yrityspalvelut

Elinkeino-ohjelman toteuttamisessa keskeisessä roolissa on Laukaan yrityspalvelut. Yrityspalvelut koostuvat kunnan omista yrityspalveluista ja Laukaan Kehitysyhtiö Oy:n toiminnasta. Laajemmin katsottuna yrityspalvelut kuuluvat elinkeinopalvelujen yksikköön, johon kuuluvat myös maankäyttö, työllisyyspalvelut ja maaseutupalvelut. Koko elinkeinopalvelujen yksikkö on tiiviisti mukana toteuttamassa elinkeino-ohjelmaa.

Laukaan yrityspalvelut tarjoaa apua yritystoiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen sekä yritysten sijoittumiseen Laukaan alueelle yhdessä laajan kumppaniverkoston kanssa, osana kunnan elinkeinopalveluita.

Kunnan yrityspalveluiden perinteisiä tehtäväalueita ovat 1) yritysneuvonta, 2) hanketoiminta ja aluekehitys sekä 3) sijoittumispalvelut. Yritysneuvonnassa tärkeää on erityisesti aloittavien yrittäjien neuvonta sekä verkostomainen toiminta, jotta apua löydetään yritysten ja yrittäjien moninaisiin tilanteisiin. Hanketoiminnan ja aluekehityksen tavoitteena on yritysten kehittämisen ja kasvun ohella toimintaympäristön kehittäminen, jotta syntyy uusia liiketoiminnan ja kasvun mahdollisuuksia. Sijoittumispalveluiden tehtävänä on houkutella alueelle investointeja niin kunnan alueella kasvavista yrityksistä kuin kunnan ulkopuolelta. Laukaan yrityspalvelut toteuttaa kaikkia edellä mainittuja palvelumuotoja.

Laukaan elinkeinopolitiikan visio ja menestyksen mahdollistajat

Visio antaa suunnan Laukaan elinkeinopolitiikan kehittämiseksi. Se kiteyttää sen, millaisena kunta haluaa näyttäytyä yrityksille ja asukkaille tulevina vuosina. Vision avulla varmistetaan, että kaikki elinkeino-ohjelman toimenpiteet ja hankkeet tukevat samaa päämäärää ja vievät Laukaata kohti yhteistä tavoitetilaa.

Laukaan elinkeinopolitiikan **visio**:

Laukaa on Keski-Suomen yritysystävällisin kunta, jossa yhteisöllisyys, hyvä saavutettavuus ja uudistuva osaaminen tukevat työpaikkojen syntymistä, yritysten kasvua ja asukkaiden hyvinvointia.

Menestyksen mahdollistajat kuvaavat puolestaan niitä vahvuuksia ja edellytyksiä, joiden varaan vision toteutuminen rakentuu.

- 1) Laukaa hyödyntää rohkeasti vahvuuksistaan**, joita ovat sijainti ja yhteydet, yhteisöllisyys, moderni maaseutumaisuus ja nuorekas väestörakenne.

Laukaan menestyksen mahdollistaa se, että kunta hyödyntää rohkeasti vahvuuksiaan. Laukaan sijainti Suomen kymmenen suurimman kaupungin keskipisteessä, Jyväskylän naapurissa ja kahden merkittävän valtatievarrella on ehdottomasti vahvuus, jota kunnan elinvoimatyössä tulee hyödyntää. Laukaa on hyvien liikenneyhteyksien keskiössä ja Tikkakosken lentokenttä on kirsikkana kakussa kunnan saavutettavuuden näkökulmasta. Laukaassa on vahvasti yhteisöllinen tekemisen meininki ja ymmärretään aidosti, että yhdessä voimme olla enemmän. Laukaa on maaseutumainen kehittyvä kunta, jossa uskalletaan nähdä maaseudun mahdollisuudet osana kasvua ja elinvoiman kehittymistä. Laukaan elinvoiman ehdoton voimavara on lasten ja nuorten merkittävä osuus asukkaista. Nuorekas väestörakenne vahvistaa tulevaisuususkkoa ja pitää kunnan aktiivisena ja kiinni ajassa.

- 2) Laukaa on työikäisille haluttu paikka asua**, mikä tukee osaavan työvoiman saatavuutta yrityksiin.

Nyt ja tulevaisuudessa yritykset tarvitsevat työvoimaa ja osaavan työvoiman saatavuudesta on tullut entistä merkittävämpi asia, kun yritykset harkitsevat sijoittumistaan. Laukaa on perinteisesti ollut perheille haluttu paikka asua, mikä on varmistanut myös työikäisen väestön pysyvyyttä kunnassa. Myös tulevaisuudessa Laukaan on tärkeää houkutella perheitä ja työikäisiä asukkaita, jotta se näyttäytyy työvoiman saatavuuden näkökulmasta potentiaalisena yritysten sijoutumispaikkana.

- 3) Kunta edistää koulutus- ja TKI-palveluiden saatavuutta kunnan alueella**, koska osaaminen ja innovaatiot ovat tärkeässä roolissa yritysten kehittämisessä ja kasvussa.

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI) mahdollistaa yritysten kasvun, mutta yritykset eivät aina löydä niille tarjolla olevia TKI-toiminnan mahdollisuuksia. Toisen asteen ja korkea-asteen oppilaitoksilla on erilaisia TKI-alustoja ja -toimintaa, joista kasvuhakuiset yritykset voisivat merkittävästi nykyistä enemmän hyötyä. Kunta voi toimia linkkinä yritysten tarpeiden ja oppilaitosten tarjoamien palvelujen välillä edistäen TKI-toiminnan lisääntymistä.

Laukaa maakunnan elinvoiman ja yhteisöllisyyden rakentajana

Keski-Suomen strategia tähtää vuoteen 2050. Keski-Suomen Liiton mukaan Keski-Suomen strategian teemat ja näkökulmat muodostuvat niistä asioista, jotka ovat maakunnan toimijoille yhteisiä, joiden edistämiseen tarvitaan maakunnallista yhteistyötä ja joiden toteuttamiseen on koottava monenlaisia voimavaroja.

Jotta Laukaa voi menestyä ja säilyä elinvoimaisena, on meidän tehtävä aktiivisesti töitä maakunnallisen sekä valtakunnallisen yhteistyön osalta. Maakunnallisesti Laukaan tulisi olla yksi aktiivisempia yhteistyön edelläkävijöitä ja käynnistää konkreettisen ja aktiivisen yhteistyön toisten kuntien kanssa. Laukaa haluaa olla kokoaan suurempi tekijä maakunnallisessa elinvoimayhteistyössä ja ymmärtää elinvoiman kehittämisen alueellisen luonteen, jossa kuntarajat eivät saa olla esteenä. Laukaa tekee itsensä kokoaan suuremmaksi tuomalla yhteen kumppanuuksia ja verkostoja, jotka luovat lisäarvoa koko alueen elinvoimaan. Laukaa on yhteistyön rakentaja, joka kokoaa yhteen niin julkisen kuin yksityisenkin puolen toimijat.

Yhteistyön tärkeys ei rajoitu vain ulkoisiin yhteistyökumppaneihin. Kunnan menestymisen kannalta on tärkeää kehittää sisäisesti yhteistä palvelukulttuuria kuntastrategian mukaisesti.

Yritykset on nostettu yhdeksi kärkiteemaksi Laukaan kuntastrategiassa. Vuoropuhelua on jo nyt lisätty ja esimerkiksi Laukaan Yrittäjät ry nimeää oman edustajansa Laukaan Kehitysyhtiö Oy:n hallitukseen. Yrittäjien kanssa järjestetään yhteisiä aamukahveja ja muita tilaisuuksia. Tarvitaan kuitenkin vielä lisää foorumeja, joissa voimme vielä paremmin vaihtaa ajatuksia ja synnyttää uusia ideoita.

Elinkeino-ohjelman painopisteet, tavoitteet ja mittarit

Toimintaympäristöanalyysin, vision ja menestyksen mahdollistajien ohjaamana elinkeino-ohjelmassa asetetaan viisi painopistealuetta, jotka kuvaavat niitä teemoja, joihin kunnan elinkeinopoliitiikassa ja -palveluissa nähdään tärkeäksi panostaa. Elinkeino-ohjelman painopisteet ja tavoitteet ohjaavat elinkeinopalvelujen vuositasoista suunnittelua ja resurssien kohdentamista sekä kehittämisrahoituksen hakemisen perusteita. Tässä luvussa kuvataan painopisteet ja tavoitteet tarkemmin.

Mihin keskitymme	Mitä tavoittelemme	Millä mittaamme
1. Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen	Uusien työpaikkojen synnyttäminen Nykyisten työpaikkojen säilyttäminen	Työpaikkaomavaraisuus Työpaikat
2. Kasvua ja uutta liiketoimintaa osaamisen ja TKI toiminnan avulla	Yritysten ja oppilaitosten yhteistyön lisääminen	Yritysten määrä ja liikevaihto Yritysten TKI-hankkeet ja –panostukset
3. Kehittämisrahoituksen varmistaminen	Yritysten ja toimintaympäristön kehittäminen hankerahoituksella. Yritysten kehittämishankkeiden ja investointien tukeminen. Rahoituksen säilyttäminen.	Hankerahoitus Liikevaihto (hankkeet) Työpaikat (hankkeet) Rahoitusneuvonnalle autetut yritykset, kpl
4. Yhteisöllinen palvelukulttuuri ja yhteistyö	Nopeat ja saavutettavat palvelut Yhteisöllinen toimintakulttuuri Alueellisen elinvoimayhteistyön vauhdittaminen	Kuntabarometri Yritystytytyväisyystutkimus Elinvoimabarometri
5. Yritysten sijoittuminen ja yritysalueiden kehittäminen	Kuntaan sijoittuu uusia yrityksiä Sijoittumisen palvelupolun tuotteistaminen	Sijoittuvien määrä Kiinteistö- ja yhteisöverotuotto

1. Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen

Työpaikkaomavaraisuus on yksi kunnan elinvoiman ja kilpailukyvyn mittareista. Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä. Jos taas työpaikkaomavaraisuus on alle 100 %, on tilanne päinvastainen. Laukaan työpaikkaomavaraisuusaste oli vuonna 2023 70 %. Kunnassa oli siis 30 % vähemmän työpaikkoja kuin työllisiä asukkaita.

Työpaikkaomavaraisuudella on kokonaisvaltaisia vaikutuksia kunnan talouteen. Työpaikkojen lisäys tarkoittaa tavalla tai toisella kasvua, mikä näkyy vääjäämättä jollain tavalla verotuloissa. Enemmän työpaikkoja vaatii todennäköisesti enemmän toimitiloja, mikä voi kasvattaa kiinteistöverotuloja. Uuden kiinteistöt tarvitsevat tonttimaata, mikä voi lisätä tontinmyyntituloja. Kasvavat yritykset voivat menestyä entistä paremmin ja tuottaa lisää yhteisöverotuloja. Lisäksi työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen edistää alueen vetovoimaa asumisen osalta, koska ihmiset hakeutuvat asumaan lähelle työpaikkojaan, mikä voi lisätä kunnallisverotuloja.

Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen edellyttää, että uusia työpaikkoja syntyy yksityiselle sektorille yrityksiin, koska julkisen sektorin työpaikkojen määrän ei oleteta kasvavan tulevaisuudessa sote-alaa lukuun ottamatta.

Uusien työpaikkojen syntymiseksi tarvitaan uusia yrityksiä ja kasvua. Laukaan elinkeinopalveluiden tavoitteena on saada kuntaan sijoittumaan uusia yrityksiä, mikä tukee myös työpaikkaomavaraisuuden kasvua. Kuntaan sijoittuvia yrityksiä etsitään aktiivisesti markkinoinnin, suorakontaktoinnin ja verkostojen kautta. Kunnan tunnettuutta vahvistetaan ja tietoa vapaista tonteista jaetaan aktiivisesti. Kunnassa jo olevien yritysten kasvuun kunta pyrkii vaikuttamaan rohkaisemalla ja kannustamalla yrityksiä kasvuun, lisäämällä yritysten yhteisöllisyyttä, auttamalla yrityksiä kehittämisrahoituksen saamisessa ja kehittämällä yritysten toimintaympäristöä mm. matkailutoimialalla. Kunta pyrkii myös vahvistamaan oppilaitosten ja yritysten välistä yhteistyötä piilotyöpaikkojen ja harjoittelupaikkojen löytämiseksi ja työllistämisen kannustimien löytämiseksi.

Työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen kytkeytyy vahvasti elinkeino-ohjelman neljään muuhun painopisteeseen, koska kasvu (painopiste 2) luo uusia työpaikkoja, hankerahoitus (painopiste 3) vauhdittaa kasvua, yhteisöllisyys ja yhteistyö (painopiste 4) tukee uusien ideoiden ja kasvun syntymistä ja uusien yritysten sijoittuminen (painopiste 5) tuo mukanaan uusia työpaikkoja.

2. Kasvua ja uutta liiketoimintaa osaamisen ja TKI toiminnan avulla.

Yritysten kasvu parantaa kunnan veto- pito- ja elinvoimaa. Kasvun tukeminen onkin merkittävä keino edistää alueen kehittymistä. Laukaan yritys kenttä rakentuu monenlaisista toimijoista, kuten teollisuudesta, kuljetuksesta ja varastoinnista, rakentamisesta sekä palvelualan toiminnasta. Kentälle on siis pystyttävä tarjoamaan laaja-alaista tukea niin pienten, kuin keskisuurtenkin yritysten tarpeisiin.

Yritykset tulevat jatkossa tiivistymään Jyvässeudun alueelle työvoiman saatavuuden varmistamiseksi. Tämä näkyy jo nyt yritystonttien kysynnän muodossa. Yhteistyö oppilaitosten ja Laukaan kunnan sivistys- sekä työllisyyspalvelujen kanssa on nuorten ammattilaisten sitouttamisen ja houkuttelun kannalta yksi painopistealueista. Oppilaitoksista tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat ammatillisen koulutuksen osalta Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia sekä Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto Poke. Gradialla raskaan kaluston kuljettaja- ja huolto-opetus on keskitetty Lievestuoreen yksikköön, aivan Keski-Suomen moottoriurheilukeskuksen (ent. Laukaa Areena) tapahtuma-alueen viereen. Pokella taas tilat löytyvät Laukaan lukion yhteydestä ja tämä yhteistyö mahdollistaa mm. kaksoistutkintojen suorittamisen. Näitä yhteistyökumppanuuksia pitää ehdottomasti pitkällä tähtäimellä kehittää. Tärkeitä yhteistyötahoja työvoiman saatavuuden kannalta ovat oppilaitosten lisäksi Laukaan kunnan sivistystoimi ja työllisyyspalvelu sekä alueen työllistävät yritykset. 2025 vuoden alusta käynnistyivät uudet työllisyysalueet. Laukaa kuuluu pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen, jonka vetovastuussa toimii Äänekosken kaupunki.

Nuorten aktivointi ja ensimmäisten positiivisten kokemusten saaminen työelämästä on erittäin tärkeää. Tätä työtä tehdään elinkeinopalveluissa erityisesti kolmen toimijan kanssa. Laukaan 4H ry

järjestää elinkeinotoimen tukemana mm. ysien kesätyökampanjaa ja Nuori Yrittäjyys ry tarjoaa peruskouluille yrityskasvatusmateriaalia. Näitä yhteistyökumppanuuksia jatketaan ja kehitetään tulevaisuudessa tiiviissä yhteistyössä sivistyspalvelujen kanssa.

3. Kehittämisrahoituksen varmistaminen

Laukaan kunnan yrityspalveluilla on hankeohjelma, jossa on tarkemmin määritetty hanketoiminnan tavoitteet ja keskeiset linjaukset siitä, minkälaisiin hankkeisiin kunta lähtee mukaan. Yrityspalvelutiimi on asettanut omat sisäiset euro- ja lukumääräiset tavoitteensa kehitys- ja investointi sekä yritysryhmähankkeiden toteutumisen osalta. Tavoitteena on merkittävästi kasvattaa julkisen rahoituksen hyödyntämistä Laukaassa ja tukea paikallisten yritysten menestymistä sekä kasvua hankerahoituksen avulla. Hankkeiden tulee tukea strategisia tavoitteita. Hankkeiden toteuttamiseksi kunnan tulee taloudellisesti haastavanakin aikana talousarviossa ylläpitää määrärahavarausta strategisesti tärkeiden hankkeiden omarahoitusosuuksiin. Yrityksiä tuetaan kehittämis- ja investointirahoituksen saamisessa rahoitusneuvonnalla.

Yrityspalveluissa toimii hankeasiantuntija, jonka kolme päätehtävää ovat 1) auttaa paikallisia yrityksiä kehitys- ja investointihankkeiden hankerahoituksen hakemisessa, 2) auttaa paikallisia yrityksiä yritysryhmähankkeiden käynnistämässä sekä hallinnoinnissa, ja 3) käynnistää ja hallinnoida yritysten aineetonta ja aineellista toimintaympäristöä parantavia, elinkeinoelämää tukevia kehityshankkeita.

Päättyneet hankkeet (2022 toukokuusta alkaen)

- Maatilojen ja yritysten uudet yhteistyömahdollisuudet (MYTTY). Tavoitteena oli maatilojen ja maaseudun yritysten yhteistyön vahvistaminen. Yhteistyöhanke MTK Laukaa ry:n kanssa. Kustannus 97 855 €. Rahoittaja Keski-Suomen ELY-keskus.
- Laukaa-areenan master plan -hanke. Tavoitteena oli Lievestuoreella sijaitsevan moottoriurheilualueen käytön kehittäminen ja tunnettuuden lisääminen. Kustannus 77 539 €. Rahoittaja Keski-Suomen liitto.
- Yritystankkaamo – yhteisöllinen työtila. Tavoitteena oli yritysten ja yrittäjien muutoskyvykkyiden ja työhyvinvoinnin vahvistuminen, yritysten ja yrityspalveluverkoston yhteisöllisyyden kasvattaminen, sekä innovatiivisuuden ja TKI-toiminnan tehostaminen. Yhteistyöhanke Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutin kanssa. Kustannus 321 377 €. Rahoittaja Keski-Suomen liitto.
- Yritysryhmähankkeen valmisteluraha, Keskisuomalainen järviluonto palveluna -hanke. Tavoitteena oli valmistella ja käynnistää yritysryhmähanke. Kustannus 5 000 €. Rahoittaja Keski-Suomen ELY-keskus.
- OmistajaKS. Kumppanuushanke. Toteuttaja Keski-Suomen yrittäjät ry ja Kehittämisyhtiö Witas Oy.

Käynnissä olevat hankkeet

- Culture in Nature Laukaa. Tavoitteena on edistää Laukaan kulttuurimatkailupotentiaalin hyödyntämistä matkailuliiketoiminnassa. Erityisesti Saraakallion kalliotaidekohteen hyödyntäminen. Toteuttaa vapaa-aikapalvelut. Kustannus 245 341 €. Rahoittaja Keski-Suomen liitto.
- Saraakallion laituri ja sataman opastuskeskus, Culture in Nature Laukaa -investointi. Tukee Culture in Nature -hankkeen tavoitteiden toteutumista. Toteuttaa yhdyskuntatekniset palvelut. Kustannus 75 110 €. Rahoittaja Keski-Suomen liitto.
- Laukaanportti ja Mörkökorpi – uutta kasvua vihreästä logistiikasta ja kierotaloudesta. Tavoitteena on edistää Laukaanportin ja Mörkökorven yritysalueiden kehittymistä ja lisätä yritysten sijoittumista Laukaaseen. Kustannus 305 537 €. Rahoittaja Keski-Suomen liitto.
- Keski-suomalainen järviluonto palveluna -yritysrhythmanke. Tavoitteena on kehittää kolmen matkailuyrityksen liiketoimintaa. Kustannus 275 000 €. Rahoittaja Keski-Suomen ELY-keskus.
- Yritysrhythmanhankkeen valmisteluraha, Luonto- ja eläinavusteiset hyvinvointipalvelut. Tavoitteena on valmistella ja käynnistää yritysrhythmanke. Kustannus 5 000 €. Rahoittaja Jyväskylä Riihi ry.
- Laukaan matkailun tiekartta 2030. Tavoitteena on vision ja toimintasuunnitelman muodos-taminen Laukaan matkailun kehittämiseksi ja suuntaamiseksi. Kustannus 161 436 €. Rahoit-taja Keski-Suomen liitto.

Hakuvaiheessa olevat hankkeet

- Välvöykhä – osaavan työvoiman veto- ja pitovoima Laukaassa. Tavoitteena on vahvistaa laukaalaisten mikro- ja pk-yritysten työnantajaosaamista sekä kehittää Välvöykhä -toimin-tamalli, jonka avulla helpotetaan osaavan työvoiman saatavuutta yrityksissä. Yhteistyö-hanke Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutin kanssa. Kustannus 291 554 €. Rahoittaja Keski-Suomen ELY-keskus.

4. Yhteisöllinen palvelukulttuuri ja yhteistyö

Yrityspalveluiden keskeisenä tavoitteena on rakentaa yhteisöllistä sekä osallistavaa toimintakulttuuria rajat rikkoen, niin yritysten, yhdistysten, kuluttajien, kuin julkisen sektorinkin välillä. Tästä konkreettisena esimerkkinä oli Laukaan Yritystankkaamo-hanke (2023-2025). Yritystankkaamo-hankkeen keskeinen tavoite oli kasvattaa toimijoiden yhteisöllisyyttä ja mahdollistaa kohtaamisia yritysten ja muiden toimijoiden välille samalla hyvinvointiin ja resilienssin kehittämiseen panos-taen. Hankkeen aikana kutsuttiin samojen pöytien ääreen suuri joukko paikallisia yrityksiä ja mahdolistettiin uusia hankkeita ja investointeja sekä verkostoja yrittäjien kesken.

Yritystankkaamo-hankkeessa rakennettiin yhteisöllisyysmalli sekä yrittäjyyden metrokartta, joka auttaa hahmottamaan elinkeinoelämän toimintakenttää kaikille toimijoille. Hankkeesta syntyi myös kaksi opasta yhteisöllisyyden ylläpitoon. Oppaat löytyvät yrityspalveluiden hankesivuilta.

Yhteisöllisyysmalliin kirjattiin, että yhteisöllisyyden ylläpito ja synnyttäminen vaativat ennen kaik-kea pitkäjänteistä tekemistä ja moninaisia kohtaamisia toimijoiden välillä. Tässä kohtaa kunnan yrityspalvelut toimivat mahdollistajina ja kutsuvat toimijoita yhteisten pöytien ääreen rakenta-maan uusia liiketoimintoja ja kehittämään olemassa olevia. Yhteisöllisyysmallin tulee ulottua koko

kuntaorganisaatioon esimerkiksi hankkeessa laaditun yhteisöllisyysvalmennuksen avulla. Yhteisöllisyys luo sosiaalista- sekä verkostopääomaa samalla kun yhteistyö- sekä ystävyyssuhteet syntyvät ja syvenevät. Yrittäjä tarvitsee hyvinvointinsa tueksi myös kevyempiä ja vapaamuotoisia kohtaamisia, jotta jaksaa liiketoimintaansa harjoittaa. Kunnan ja yrittäjäyhteisön tiivis yhteistyö onkin erityisen tärkeää parhaiden tulosten saavuttamiseksi. Tässä kunnan yrityspalvelut pyrkivät toimimaan aktivaattoreina ja mahdollistajina.

Nopeus asioiden hoidossa ja aito kiinnostus kaiken kokoisten yritysten toimintaa kohtaan ovat lähtökohtia, joihin Laukaan elinkeinotoimessa ja Laukaan yrityspalveluissa keskitytään. Laukaan yrityspalveluista on muodostunut tiimi, joka tarjoaa kunnan palveluja helposti lähestyttävästi yhden luukun periaatteella. Yritysten edustajat voivat ottaa yhteyttä soittamalla, sähköpostilla tai laittamalla viestiä somekanavien kautta. Yhden luukun periaatetta sovelletaan siten, elinkeinotiimin ihmisten kasvot tulevat tutuiksi alueen toimijoille, jolloin yhteydenottokynnys madaltuu ja asiantuntija ohjaa tarvittaessa eteenpäin tai kerää tiimin asian ratkaisemiseksi.

5. Yritysten sijoittuminen ja yritysalueiden kehittäminen

Kunta kehittää aktiivisesti uusia yritysalueita yritysten sijoittumisen mahdollistamiseksi.

Laukaan merkittävimpiä yritysalueita ovat Rokkakankaan teollisuusalue kirkonkylällä, Leppäveden Tiituspohjan alue, jossa Sorajyvän yritysalue kasvaa ja kehittyy, Lievestuoreen Ysitien Sampo ysitien varressa sekä tulevaisuuden kasvualueena nelostien varrella kasvava Laukaanportin alue Tikkakosken lentokentän läheisyydessä. Lisäksi eri puolilla kuntaa sijaitsee yksittäisiä merkittäviä yrityksiä ja pienempiä keskittymiä, kuten Vihtavuoren tehtaat ja Lievestuoreen vanha varikkoalue.

Yritysalueiden kehittämiseksi kunta tekee määrätietoista ja pitkäjänteistä työtä maanhankinnasta tonttimyyntiin saakka. Kunnan maankäytön rakennemallissa on linjattu merkittävimmät kasvavat yritysalueet, joille maanhankintaa kaavoitusta varten kohdistetaan. Yritysaleuiden kehittäminen on priorisoitu korkealle rakennemallissa. Yritysalueita kaavoitetaan logistisesti keskeisille sijainneille, joiden ennakoidaan houkuttelevan yrityksiä erityisesti toimivien kulkuyhteyksien sekä hyvän palveluympäristön ja työvoiman saatavuuden näkökulmasta.

Kokemus on osoittanut, että yritysalueet on pääsääntöisesti tarkoituksenmukaista esirakentaa kunnan toimesta (massojen tasaus ns. rakennusvalmiiksi rakennuspaikoiksi). Esirakentaminen mataltaa yrityksen kynnystä sijoittua tontille. Yrityspalveluiden tehtävänä on laatia asemakaavaa tarkentavia toiminnallisia suunnitelmia yritysalueiden kehittymisestä. Usein alueista laaditaan ns. Master Plan tai mahdollinen muu konsepti, joka helpottaa alueen brändäystä ja markkinoinnin kohdentamista.

Yksi yrityspalveluiden tärkeimpiä tehtäviä on edistää yritysten sijoittumista Laukaaseen. Yritysten sijoittumisen edistämiseksi kunta tekee aktiivista markkinointia ja viestintää käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Merkittävä osa sijoittumisen edistämisestä on verkostotyö yritysten, rahoittajien ja rakentajien parissa.

Markkinoinnin ja tunnettuuden lisäämisen ohella sijoittumisen palveluprosessin tulee toimia sujuvasti. Laukaassa sijoittumista harkitseva yritys kohdataan Laukaassa lämmöllä ja palvelee parhaalla mahdollisella asenteella. Sijoittumisen palvelupolku on tuotteistettu ja sen varrella työtä tekevät työntekijät osaavat pelata oman paikkansa. Päämääränä on helpottaa sijoittumispäätöksen syntymistä ja antaa erinomainen ensikosketus kuntaan.

Laukaasta yritystontteja tiedustelevat yritykset voidaan tällä hetkellä jakaa neljään ryhmään: 1) paikalliset, lisää tilaa tarvitsevat yritykset 2) Keski-Suomessa toimivat yritykset, jotka ovat siirtämässä koko toimintaansa Laukaaseen 3) Keski-Suomessa toimivat yritykset, jotka ovat laajentamassa toimintaansa ja hakevat tonttia Jyväseudulta työvoiman paremman saatavuuden vuoksi 4) Keski-Suomeen toimintaansa laajentavat yritykset.

Yritystontteja on tarjolla kaikilla yritysalueilla. Tavoitteena on luovuttaa 2–4 tonttia vuodessa ja saada sijoittumisten myötä kasvua niin kiinteistö kuin yhteisöverotuottoon sekä uusia työpaikkoja Laukaaseen.

Tavoitteena pidetään sitä, että kunta pääsisi mukaan yritysten sijoittumissuunnitteluun aikaisemmassa vaiheessa. Tämän vuoksi yrityspalveluiden on tärkeää tiedottaa säännöllisesti olemassa olostaan ja palvelualltiudestaan. Kaavoitus ottaa aina aikansa, eivätkä yritykset aina tätä ymmärrä ja siksi näistä asioista on osattava viestiä aktiivisesti ulospäin.

Matkailutoimialan avulla kasvua Laukaassa

Matkailu on yksi maailman suurimmista, kasvavista toimialoista. Matkailu- ja ravintola-ala on työvoimavaltainen, kotimainen ja merkittävä kasvuala kaikkialla Suomessa (Mara). Matkailu- ja ravintolatoimiala on pääosin kotimainen ja se työllistää kaikkialla Suomessa ilman valtion tukitoimia. Matkailun arvonlisäverosta jää Suomeen 82 prosenttia, kun siitä jää viennissä keskimäärin 65 prosenttia. Matkailu on ainoa vientiala, joka tilittää arvonlisäveroa valtiolle.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2023 kotimaisten matkailijoiden yöpymiset lisääntyivät edellisvuodesta 0,5 prosenttia ja ulkomaisten matkailijoiden lähes 16 prosenttia. Keski-Suomessa vuoden 2024 ensimmäisen puoliskon rekisteröityjen majoitusten määrä 25 % kasvoi edelliseen vuoden vastaavaan jaksoon nähden. Myös kansainvälisten matkanjärjestäjien ja median kysyntä alueelle on kasvanut merkittävästi koronan jälkeen. Matkailumarkkina Keski-Suomessa on kehitysvaiheessa ja matkailun kasvupotentiaali alueella onkin suuri.

Keski-Suomi on Suomen kuudenneksi merkittävin matkailualue ja yli kolme miljoonaa matkailijaa vierailee Keski-Suomessa vuodessa. Maksullisessa majoituksessa heitä yöpyy 1,5 miljoonaa. Matkailijoiden Keski-Suomeen tuoma välitön matkailutulo, eli matkailijoiden suoraan tuoma tulo Keski-Suomeen on 372 miljoonaa euroa (Visitory Oy:n Matkailun tulo- ja työllisyystutkimus 2024). Laukaassa välitön matkailutulo ainoan kerran korona jälkeen vuonna 2022 tilatussa kuntakohtaisessa matkailun tulo- ja työllisyystutkimuksessa oli 17,5 miljoonaa euroa ja matkailualalle työllistyneiden välittömät palkkatulot 2,7 miljoonaa euroa. Kunnallisverotuotto Laukaaseen matkailualalle työllistyneiden palkkatuloista oli 406 000 euroa. Matkailutoimialan luonteesta johtuen kaikki matkailutulo tulee kokonaan alueiden ulkopuolelta ja ulkomailta. Siten matkailutoimiala kasvattaa aidosti koko Suomen ja alueemme elinvoimaa.

Laukaa on merkittävä matkailualue Keski-Suomessa Jyväskylän ja Himos-Jämsän lisäksi. Laukaan vahvuus ovat erityisesti Saraakallion kalliomaalaukset ja ainutlaatuinen kulttuuriperintö, joka vetoaa sekä kotimaisiin että ulkomaisiin matkailijoihin. Kulttuurihistoriallisten kohteiden säilyttäminen ja matkailun edistäminen edistävät samalla paikallista elinvoimaa ja vahvistavat paikalliskulttuuria.

Laukaassa käynnissä olevat Culture In Nature-kehittämishanke ja 2025 syksyllä käynnistynyt Laukaan matkailun tiekartta 2030 -hanke osoittavat, että yritykset ovat sitoutuneita kehittämään toimintaansa Laukaan kulttuurihistoriaa hyödyntäviä matkailutuotteita. Alueellinen matkailumarkkinointi ja kehittämishankkeet Visit Jyväskylä Region -yhteistyössä on vahvistavat kotimaan ja kansainvälisen matkailun kasvua. Hankkeiden keskeisenä tavoitteena on tehdä kalliomaalaukshankkeemme laajemmin tunnetuksi ja yritysten kanssa kaupallistettavaksi tuotteiksi.

Elinvoimatyö on yhteistyötä – mukaan tarvitaan kaikki

Elinkeinoelämä ja yritykset eivät toimi tyhjiössä, mistä johtuen kunnan ja julkisen sektorin palveluilla on laajasti merkitystä elinvoimatyössä. Siksi yrityspalveluiden on oltava tiiviissä yhteistyössä

muiden kunnan palvelualueiden ja julkisten toimijoiden kanssa. Yritykselle tai yrittäjälle tärkeiksi palveluiksi voivat osoittautua niin katujen kunnossapito, terveydenhuollon palvelut tai päiväkodit. Kokonaisuudessaan sujuvasti toimivat kuntapalvelut edistävät yritysten toimintaedellytyksiä kunnassa.

Yritysten kasvun ja menestymisen edellytyksenä on tarpeen mukainen kaavoitus sekä työvoiman saatavuus. Näiden vuoksi kunnan maankäyttöyksikön sekä työllisyyspalvelujen roolit ovat erittäin tärkeitä elinkeinopalveluiden kokonaisuudessa. Maankäyttö TE-palvelujen siirryttyä kuntien tehtäväksi vuoden 2025 alusta lukien on työllisyysalue ja sen työnantajapalvelut uusi tärkeä kumppani kunnan yrityspalveluille. Keskeistä on myös sujuvat ympäristö- ja lupapalvelut, joiden kanssa yrityspalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä mm. uusien yritysten sijoittumisissa. Varsinaisen luvitusten lisäksi on tärkeää, että yritykset saavat kunnasta yritysystävällistä neuvontaa, ohjausta ja valvontaa.

Sivistyspalveluilla on erityisen merkittävä rooli asuinrakentamiseen osoitettujen tonttien luovuttamisen suunnittelussa, jotta varmistetaan kunnan palvelurakenteen riittävä kapasiteetti. Yritystonttien näkökulmasta erityisesti kouluilla ja päiväkodeilla on iso merkitys. Työvoiman saatavuus on haastavaa ja työvoiman saanti onkin noussut yhdeksi tärkeäksi asiaksi yrityksen sijainnin valinnassa. Työpaikat sijoittuvat entistä useammin suosittujen asuinalueiden läheisyyteen. Asumisen oikeanlainen johtaminen on erittäin tärkeää, jotta kunnan strategian mukaiset tavoitteet saavutetaan. Tämä vaatii keskustelua ja toiminnan yhteistä suunnittelua palvelualueiden kesken. Vapaa-aikapalvelut ovat yrityspalveluille merkittävä yhteistyötaho matkailun ja tapahtumatoimialan edistämässä.

Teknisen palvelualueen kanssa yhteistyö on tärkeää, jotta varmistetaan uusien katujen sekä muun infran rakentuminen tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Esimerkiksi yritystonttien esirakentaminen on osoittautunut hyväksi malliksi edistää tonttien myyntiä. Tasattu alue helpottaa ostajien tontin hahmottamista sekä yleensä nopeuttaa ja helpottaa rakennustöiden aloittamista. Yritystonttien esirakentaminen tulee huomioida myös kunnan talousarviossa. Myös katujen ja muun infran hoito ja kunnossapito vaativat yhteistyötä teknisen palvelualueen kanssa.

Paikallisesti yritysystävällisten hankintojen edistämässä yrityspalvelut tekevät resurssien puitteissa yhteistyötä kaikkien kuntakonsernissa hankintoja tekevien toimijoiden kanssa. Hankintojen kehittämisessä pyritään erityisesti lisäämään matalan kynnyksen markkinavuoropuheluita paikallisten yrittäjien kanssa.

Maaseutupalvelut ovat myös merkittävä yhteistyö osana alueemme modernia maaseutumaista rakennetta. Yhteistyössä autamme peruselinkeinojen ja maaseutuelinkeinojen yhteisöllisyyttä ja yhteistyön synnyttämistä alueella toimivien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Hyvänä esimerkkinä tästä MTK Laukaa:n kanssa tehty Maatilojen ja yritysten uudet yhteistyömahdollisuudet (Mytty)-hanke josta tuloksena syntyi Resurssitjakoon.fi sivusto.

On tärkeää, että kunta voi auttaa yritystä myös muiden julkisten toimijoiden kanssa tehtävässä yhteistyössä. Tärkeitä tahoja ovat esimerkiksi ELY-keskus ja tuleva elinvoimakeskus, Leader-ryhmä ja työllisyysalue. Kunta voi auttaa yritystä löytämään oikeat väylät ja yhteyshenkilöt eri asioissa.

Kunnassa laaditaan erilaisia yksikkökohtaisia ohjelmia, jotka linkittyvät myös niin ikään elinkeinotoimeen ja sitä kautta elinkeino-ohjelmaan. Ohjelmista keskeisinä mainittakoon mm. hyvinvointisuunnitelma sekä maa- ja asuntopoliittinen ohjelma.

Viestintä ja vaikuttaminen

Viestinnän tavoite ulkoisesti ja valtakunnallisesti on se, että Laukaa tunnetaan ja tunnistetaan. Päämääränä tunnettuuden parantamisessa on, että Laukaa tulee mieleen vaihtoehtona, kun yritys harkitsee sijoittumistaan Suomessa. Laukaaseen halutaan lisää yrityksiä ja työpaikkoja. Tätä varten kunta on kehittänyt uusia yritysalueita, joilla on vapaita yritystontteja. Potentialisten ostajien tulee tietää Laukaan olemassaolosta ja tuntea tarjolla oleva tuote.

Paikallisesti yrityspalvelut viestivät säännöllisesti Laukaan kunnan elinkeinotoimen sekä yhteistyötahojen asioista alueen yrittäjille sekä sidosryhmille. Keskeisiä asioita viestinnässä on tapahtumien ja kasvua tukevien koulutusten viestintä, yritysalueet ja niiden markkinointi sekä hankeosaamisesta – ja tuesta tiedottaminen.

Paikallisia yrityksiä sekä uutiskirjeen tilaajia informoidaan säännöllisesti julkaistavalla sähköpostitse lähetettävällä uutiskirjeellä. Sosiaalista mediaa käytetään viestinnän tukena sekä aktiivisesta toiminnasta kertomiseen Laukaan yrityspalvelun some-kanavien sekä työntekijöiden omien kanavien kautta. Pysyvämmän tiedon lähteenä toimii Laukaan yrityspalvelun verkkosivut, joita päivitetään säännöllisesti. Laukaan Yrittäjät ry:n kanssa tehdään myös tiivistä yhteistyötä viestinnän saralla jakaen puolin ja toisin yrittäjille suunnattua informaatiota ja pitäen säännöllisesti yhteispalaveria yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Aloittaville yrittäjille lähetetään tervetulokirje sähköisesti sekä postitse Patentti- ja rekisterihallituksen rekisterin perusteella saatavilla oleviin osoitteisiin.

Lehdistä tärkeimmät ovat Laukaa Konnevesi –lehti sekä Keskisuomalainen sekä radiona Radio Keskisuomalainen. Lehdistösuhteita ylläpidetään aktiivisesti ja suurimmista uutisista julkaistaan lehdistötiedotteet yhteistyössä viestintäpäällikön kanssa.

Viestinnällä pyritään myös myötävaikuttamaan Laukaata koskeviin alueellisiin päätöksiin sekä Laukaan imagoon yritysmyönteisenä ja helposti lähestyttävänä kuntana.

Laukaan kunnan ja Laukaan Yrittäjät ry:n yhteinen elinvoimalupaus

Laukaan kunta ja Laukaan Yrittäjät ry. ovat jatkaneet vuonna 2023 solmittua elinvoimalupausa valtuustokaudelle 2025-2029. Tällä lupauksella kunta sitoutuu yhdessä paikallisen yrittäjäyhdistyksen kanssa edistämään yrittäjäystävällistä ilmapiiriä sekä vahvistamaan elinvoimaisuutta. Elinvoimalupauksen sisältö on otettu osaksi elinkeino-ohjelmaa.

Elinvoimalupaus

Yhdessä olemme sopineet, että panostamme alla mainittujen painopistealueiden edistämiseen. Yhteisillä tavoitteilla ja aktiivisella seurannalla haluamme konkreettisesti parantaa yritysten toimintaedellytyksiä, mikä vahvistaa kunnan elinvoimaisuutta. Painopistealueiden toteutumista seurataan jokavuotisten tapaamisten yhteydessä kunnan edustajien ja yrittäjäyhdistyksen välillä.

Yhteiset painopistealueet

1. Toimiva vuoropuhelu ja yhteisöllisyys

Kunta sitoutuu käymään säännöllistä ja aktiivista vuoropuhelua yrityskentän kanssa. Kunta ja Yrittäjät järjestävät yhdessä vuosittain yhteisöllisiä osapuolten aktivointitilaisuuksia. Muista keinoista sovitaan yhdessä Yrittäjien edustajien kanssa.

2. Sujuvat kaavoitus- ja lupaprosessit sekä viranomaispalvelut

Kunta edistää lupa- ja kaavoitusprosessien sujuvuutta lain ja resurssien sallimissa puitteissa. Kaavahankkeissa yritysten näkemykset ja ajatukset otetaan mahdollisimman hyvin huomioon. Palvelussa ja päätöksenteossa huomioidaan jatkuvasti yrittäjyyden merkitys ja yrittäjyyden vaikutukset kunnan elinvoimaan sekä mahdollisuuksien mukaan toteutetaan prosessissa yhden luukun periaatetta.

3. Sujuvat rahoitusprosessit

Teemme yhdessä tietoisesti työtä sen eteen, että kehittämis- ja investointirahoitus liikkuu jouhevasti kasvua tuottaviin hankkeisiin. Viestimme rahoitusmahdollisuuksista ja sparraamme yrittäjiä hyviin hakemuksiin.

4. Yrittäjämönteiset hankinnat

Kunta mahdollistaa paikallisten yrittäjien osallistumisen tarjouskilpailuihin: parantamalla hankintoja koskevan tiedon saatavuutta, huomioimalla tarjoamismahdollisuudet hankintakokonaisuuksien laajuutta ja laatutasoa määriteltäessä sekä vertailuperusteissa. Hankinnoissa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan markkinavuoropuheluja ja edistetään yrittäjien hankintaosaamista koulutuksin.

5. Yrittäjyyteen kannustaminen ja yrittäjyyskasvatus

Kunta sitoutuu yhdessä Yrittäjäyhdistyksen kanssa edistämään yrittäjämysteistä ilmapiiriä aktiivisella viestinnällä ja positiivisilla puheilla sekä toimilla. Seuraamme Kuntabarometrin tuloksia ja toimimme tulosten pohjalta. Panostamme yrittäjyyskasvatukseen yhdessä niin kunnan, 4H-yhdistyksen, koulujen kuin Yrittäjienkin kanssa.

6. Työllisyys ja osaava työvoima

Kunta ja Yrittäjät sitoutuvat edistämään työllisyyden ja osaavan työvoiman saatavuutta yhdessä oppilaitosten ja työllisyshoidon palveluiden kanssa. Aktivoidumme kumppanuuksia toimijoiden kesken.

